

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.174/2024/15.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a személyesen eljár **Felperes1** (Cím12) **felperesnek** a alperesi képviselő (alperesi képviselő címe, ügyintéző: alperesi képviselő1 ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (alperes címe) **alperes** ellen kártérítés iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 26.M.70.048/2023/62. sorszámú ítélete ellen a felperes által 63., az alperes által 64. és 65. sorszámú előterjesztett fellebbezések folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 62.500. (hatvankettőezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Ítéleti tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás szerint a felperes 2015. október 8. napjától állt az alperes alkalmazásában határozatlan idejű munkaviszonyban raktáros munkakörben. Munkaköri feladatai közé tartozott – egyebek mellett – a raktár rendjének biztosítása, az üres kartonok kihordása és az udvar rendjének a fenntartása.

[2] 2017. április 26-án a felperes hajnal ötkor kezdte meg a munkát. 17 óra körül az alperesi raktárba érkezett egy kamion, amelyet a felperes a targoncával pakolt. A felperes a pakolást a Linde L10 típusú raklap rakodógéppel végezte. A 15. raklap bevitelénél az

elektromos emelő megbillent és a 800 kg teher a felperesre dőlt. A felperest 2017. április 26. és április 30. között kórházban ápolták, a zárójelentés szerint a felperes bal combján a munkahelyi baleset következtében haematóma alakult ki, a sérült végtagot toksínba rögzítették trombózis megelőzése céljából. A felperes a munkabaleset következtében maradandó egészségkárosodást szenvedett, 15%-os össz-szervezeti egészségkárosodás volt megállapítható.

[3] A felperes a balesetet követően 2017. októberében visszatért az alpereshez az eredeti munkakörében dolgozni, a fájdalmai azonban nem szűntek, a munkáját gumiharisnya viselése mellett tudta ellátni. Az alperesnél a felperes munkaviszonya 2018. szeptemberében megszűnt, ezt követően a felperes 2018. szeptember 12-től elhelyezkedett új munkáltatónál targoncás munkakörben, ahol két műszakban dolgozott 2020. július 20-ig, amikor nyugdíjba ment. A felperes a nyugdíj mellett egy műszakban továbbra is targoncás munkakörben dolgozik. Az új munkahelyén ülőtargoncát használ, ülve végzi a munkáját és csak raktáron belül dolgozik. A felperes a munkaviszonya megszűnését követő új munkaviszonyaiban magasabb munkabérben részesült, mint az alperesnél.

Kereset és érdemi ellenkérelem

[4] A felperes keresetében 5.000.000.- forint sérelemdíj és kamatai, 2017. május 1. napjától 2017. május 31. napjáig 75.000.- forint gondozási költség, 2018. szeptember 1-től 2019. május 31-ig lejárt követelésként kilenc hónapra 270.000.- forint erőmegfeszítési járadék, 2019. június 1-jétől a felperes nyugdíjba vonulásáig havi 30.000.- forint erőmegfeszítési járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[5] Hivatkozásképpen előadta, hogy felfagyott volt a padlózat, sóderos, göröngyös volt az alja, ezért billent meg a targonca. Állította, hogy reggel öt órakor kezdett el dolgozni a baleset napján, így a fáradtsága is hozzájárulhatott a baleset bekövetkezéséhez, továbbá az, hogy szűkös volt a hely.

[6] A baleset következtében maradandó egészségkárosodást szenvedett, alsó végtag izom- és ínsérülést. Fájdalmai állandóak, ami miatt mozgása jelentősen korlátozottá vált. A felperes bal lábát nem tudja terhelni, emiatt combtőig érő gumiharisnyát kénytelen viselni. Nem tud úgy részt venni a házkörüli munkák végzésében, mint a baleset előtt, nem tud kerékpározni, futni, teniszezni. Az egészségkárosodás miatt munkahelyet is kellett váltania, mivel korábbi munkáját megromlott fizikai állapota miatt már nem tudta folytatni. A felperesnek az új munkahelyén ahhoz, hogy korábbi keresetét el tudja érni, rendkívüli munkateljesítményt kell nyújtania. A felperes poszttraumás stresszt szenvedett el, ami jelenleg is fennáll, kapcsolataiban zárkózott, befelé forduló lett. A baleset miatt egész élete megváltozott, fáradékonyabb, mozgásában korlátozott lett, továbbá komoly testi és lelki fájdalmakat élt át, addigi aktív élete megváltozott. A családi életben sem tudja már korábbi magatartását tanúsítani.

[7] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Vitatta, hogy a felperes a baleset napján öt órakor kezdett volna, állította, hogy tízkor kezdte a munkavégzést. Cáfolta, hogy a raktár szűkössége, vagy a talaj nem megfelelő volta miatt következett volna be a baleset. Állította, hogy a felperes szakszerűtlenül használta a targoncát, maga okozta a dőlést azzal, hogy már emelt állapotban fordította a targoncát és így dőlt el a gép, másrészt pedig vétkes volt azzal is, hogy megpróbálta a dőlésben lévő rakományt megtámasztani. Előadta, hogy a felperesnek volt a kötelezettsége, hogy megfelelő rakodóhelyet biztosítson, neki kellett volna az üres ládákat úgy elpakolni, hogy biztonságosan végre tudja hajtani a targoncával az emelést. Az alperesnek nem kellett számolnia a baleset bekövetkezésével, tekintettel arra, hogy a felperes kellő végzettséggel és gyakorlattal rendelkezik az anyagmozgatás területén, továbbá nem volt előrelátható, hogy a felperes nem szakszerűen végzi a munkát és emiatt a baleset bekövetkezik. Vitatta, hogy jogellenes magatartást tanúsított volna, de még amennyiben fennáll ez a helyzet, akkor is a felperesnek meg kellett volna tagadni a munkát. Saját felróható magatartására a felperes nem hivatkozhat. Hivatkozott a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (2) bekezdés a) és b) pontjában foglalt mentesülési okokra, valamint az Mt. 167.§ (1) bekezdésére.

[8] A felperes nem igazolta, hogy a sérülései a balesettel összefüggésben következtek be. A felperes vétkes magatartása okozta a balesetet és abban is vétkes, hogy a kórházi kezelést a saját felelősségére abbahagyta, így később állítólagosan bekövetkezett egészségkárosodása tekintetében a felelősség a felperest terheli.

A korábbi eljárás

[9] A Budapest Környéki Törvényszék 26.M.70.162/2020/84. számú ítéletével a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Mf.31.269/2022/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[10] A másodfokú bíróság a végzésben megállapította, hogy a munkabaleseti jegyzőkönyv hiányosságai, valamint a tanúvallomások alapján bizonyított, hogy a felperes a baleset napján hajnali öt órakor kezdte el a munkavégzést, vagyis sérülése nem a munkabaleseti jegyzőkönyv szerinti időpontban, hanem a munkavégzés 13-14. órájában következett be. Ezzel azonban sérült az Mt. 99. § (2) bekezdése, mely szerint a munkavállaló beosztás szerinti napi munkaideje legfeljebb 12 óra lehet.

[11] Ezen túl megállapította a másodfokú bíróság, hogy a baleset bekövetkezésének oka az volt, hogy a felperes nem szabályszerűen járt el, amikor a megemelt rakománnyal

kísérelte meg a további mozgatót és korrigálást, a balesetet ez okozta és emellett nem járt el helyesen a felperes, amikor a rakomány ledőlését a dőlő rakomány elé belépve megpróbálta megakadályozni. Megállapította ugyanakkor azt is a másodfokú bíróság, hogy nem volt megfelelő a munkavédelmi oktatás. Az Emelőgép Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet a felperes munkakörében ismétlődő munkavédelmi oktatást írt elő, és kötelező jogszabályi előírás a tematika rögzítése, mely az oktatásról nem áll rendelkezésre. Így az alperes a Pp. 522. § (3) bekezdésére figyelemmel nem tudta bizonyítani a munkavédelmi oktatás megfelelő tartalmát és azt, hogy a targoncakezelő felperes munkavédelmi oktatása megtörtént. Miután a munkavédelmi oktatásnak tartalmaznia kell a biztonságos anyagmozgatás és az emelőgép kezelés szabályait, melyre az igazságügyi szakértő is felhívta a figyelmet, és a munkabaleset éppen, hogy azon okból következett be, hogy nem tartották be az alapvető munkabiztonsági követelményeket, vagyis, hogy tilos megemelt állapotban teherrel közlekedni, illetve, hogy a dőlés területére szigorúan tilos belépni, mely ismeretanyagok állandó felfrissítése az emelőgépkezelői veszélyes üzemi tevékenység esetén jogszabályi előírás, ezért az okozati összefüggés megállapítható a munkavédelmi szabályszegés és a felperest ért baleset között. Vagyis az alperes a szükséges munkavédelmi oktatást nem biztosította, mely egyértelmű okozati összefüggésben áll a bekövetkezett balesettel, mivel a munkavédelmi oktatás során kellett volna a veszélyhelyzeteket és az annak során történő megfelelő magatartásokat átismételni.

[12] Emellett az igazságügyi szakértői vélemény a helyszíni szemle alapján megállapította, hogy a raktárszűkösség annak okán áll fenn, hogy a raktár bal oldalán üres ládák, raklapok és rekeszek voltak tárolva, amelyek miatt a raklap rakodógéppel végzett rakodási tevékenység - figyelembe véve a rakodó gép fordulási sugarát és az igényelt munkafolyosó szélességét - biztonságosan csak nagy nehézségek árán, veszélyes következményekkel volt végrehajtható, így veszélyeztette az élet és vagyonbiztonságot. A másodfokú bíróság megállapította ezekből, hogy a munkakörnyezet nem volt megfelelő és biztonságos. Az igazságügyi szakértő ugyan megállapította, hogy a rakodáshoz szükséges elégséges hely biztosítása az anyagmozgatást végző felperes feladata volt, ugyanakkor megállapította azt is, hogy az alperesnek feladata volt, hogy a munkavédelmi oktatás alkalmával a felperes munkavégzését megelőzően felhívja a felperes figyelmét a szűk munkahelyen történő anyagmozgatás veszélyeire. De hogy ezt teljesítette-e nem megállapítható a per iratanyaga alapján. A másodfokú bíróság utalt az alperesi kockázatértékelésre, mely maga is tartalmazza, hogy a munkát közvetlenül elrendelő köteles gondoskodni arról, hogy elegendő hely álljon rendelkezésre a munkavégzéshez, valamint idézte a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 33/2022. (II. 8.) SCSM-EÜM együttes rendelet 12. § (1) bekezdését, mely előírja, hogy a közlekedési útvonalakat, beleértve a szabadtéri munkahelyeket, a lépcsőket, a rakodókat, rámpákat, úgy kell elhelyezni és méretezni, hogy a gyalogosok és a járművek részére könnyű, biztonságos és megfelelő hozzáférést tegyenek lehetővé, úgy, hogy az ilyen közlekedési útvonalak közelében dolgozó munkavállalók ne kerülhessenek veszélyes helyzetbe. Utalt továbbá a munkavédelemről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 54. § (7) bekezdésében foglaltakra, mely a munkáltató kötelezettségévé teszi, hogy rendszeresen meggyőződjön arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket. A másodfokú bíróság szerint az alperes a fenti jogszabályi kötelezettségeit elmulasztotta. A felperes nyilatkozataiból és tanú2 tanúvallomásából az a következtetés volt levonható, hogy a felperes a munkahelyen rendszeresen így végezte a munkáját. Ezt alátámasztja a későbbi időpontban megvalósult helyszíni szemle megállapításai is, azt a szakértői vélemény is igazolta. Tény,

hogy a raktárban a változó árukészlet miatt a raktáros feladata volt a rendrakás, az alperesnek azonban a biztonságos munkakörnyezetet felügyelnie kellett volna, melyet elmulasztott. Mindezek alapján a másodfokú bíróság rögzítette, hogy az alperes az Mt. 166. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján nem mentesülhet.

[13] Miután az orvosszakmai kérdésekben a bizonyítás nem került lefolytatásra az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja folytán, az igazságügyi orvosszakértő kirendelésére adott utasítást a másodfokú bíróság.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[14] A megismételt eljárás eredményeképpen az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 3.000.000.- forint sérelemdíj és ezen összeg után 2017. április 26. napjától járó késedelmi kamatok, valamint 75.000.- forint gondozási többletköltség megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[15] A határozat indokolása utalt a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében foglaltakra, arra, hogy a baleset időpontjában a felperes már jelentős mértékű túlmunkát végzett, mert az aznapi munkát nem tíz órákor, hanem öt órákor kezdte meg, melyet a perben tanúkkal tudott bizonyítani. Így a túlmunka mértéke meghaladta az Mt. 99. § (2) bekezdésében foglalt törvényi korlátot, amely tényre tekintettel a másodfokú bíróság a felperes szabályszegését jelentősen csekélyebb mértékűnek ítélte.

[16] Kiemelte, hogy az igazságügyi szakértő megállapította a munkavédelmi oktatás kapcsán, hogy ha és amennyiben az alperes a Kft2. által az alperes részére átadott, az emelőgépkezelők éves munkavédelmi oktatásához készült 2017. évre érvényes segédlete és tematikája alapján tartotta meg az oktatást, akkor megadta az elegendő tájékoztatást. A másodfokú bíróság azonban rámutatott, hogy ebből nem következik az, hogy az alperes meg is adta ezt a tájékoztatást, hiszen ez a perben nem került bizonyításra. Márpedig a 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet 6. pontjában foglaltak alapján jogszabályi előírás szerint szükséges és indokolt volt a munkavédelmi oktatás évente ismétlődő jelleggel. Ehhez képest a perbeli bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a felperest mindössze egy alkalommal, 2016. november 29-én oktatták és maga a tematika sem igazolt, ezért nem megállapítható, hogy a munkavédelmi oktatás tartalmazta-e a biztonságos anyagmozgatás és az emelőgépkezelés szabályait. Ez egyértelműen ok-okozati összefüggésben áll a bekövetkezett balesettel.

[17] Az alperes mulasztása ugyancsak megállapítható abból a szempontból, hogy a baleset bekövetkezésének helyén az anyagmozgatáshoz szükséges hely nem állt rendelkezésre. E körben a másodfokú bíróság utalt az alperesi kockázatértékelésre, a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 32/2002. (II. 8.) SZCSM-EÜM rendelet 12. § (1) bekezdésére és az Mvt. 54. § (7) bekezdésére.

Összességében arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a felperest a hibás munkavégzésre nem figyelmeztette, a munkakörülményeket, így a raktár szűkösségét, veszélyességét nem ellenőrizte. Tanúvallomások alapján azt állapította meg, hogy az más esetben is előfordult. Az alperes tehát a közlekedési útvonal biztonságát megfelelő munkavédelmi oktatással és ellenőrzéssel, valamint utasítással és tájékoztatással nem biztosította, ezért az alperes nem mentesülhet az Mt. 166. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján a kártérítési felelősség alól. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a másodfokú döntés köti az elsőfokú bíróságot a megismételt eljárásban, a másodfokú bíróság a megismételt eljárásra vonatkozó utasításában pedig egyértelműen rögzítette, hogy „az alperes kártérítési felelősségének feltételei fennállnak, kimentése sikertelen volt”, a jogalap vonatkozásában ezért további újabb bizonyítás felvételének nem volt helye.

[18] A kirendelt igazságügyi orvosszakértő szakértői véleményében megállapította, hogy 2017. április 26-án a felperes a munkahelyi a bal com térdizületi végi és bal térdtáj magasságának zúzódását, illetőleg a későbbi képződéssel igazoltan a bal comb belső oldalán izomszakadásokat szenvedett el. Az alperesi vitatásra tekintettel a szakértő fenntartotta azon megállapítását, hogy a balesettel a két hónappal későbbi ultrahang diagnosztikai lelettel feltárt izomszakadás ok-okozati összefüggésben áll, hiszen egyéb, későbbi sérülés dokumentálásra nem került, így minden más szakértői kompetencián kívül eső spekuláció lenne. Újabb sérülésre, rossz mozdulatra, hirtelen fájdalomra semmilyen bizonyíték, adat nem áll rendelkezésre, már 2017. június 20-án ismertté vált az összetett combizom szakadás, előtte pedig május végéig gipszben volt rögzítve a végtag, tehát az eltelt húsz nap alatt nem igazolt, hogy izomszakadáshoz vezető trauma érte volna a felperest.

[19] A szakértő ugyancsak rögzítette, hogy a felperes kórházból történt önkéntes távozása nem befolyásolta a gyógyulását, miután a kórházban a felperesnek kizárólag a megfigyelése, inspekciója történt, a gipsztekba nyugalomba helyezés tényleges gyógyítás viszont nem. Így a felperes saját elhatározásából származó távozása a gyógyulást nem befolyásolta. Az elbocsátásakor rögzített epikrízis nem rögzített semmilyen eltérő érdemi terápiás szándékot, műtéti beavatkozást, amelyet a beteg ezzel megszakított volna, a rendelt otthoni gyógymódokat pedig az orvosi felügyelet nélkül is lehetett eredményesen folytatni. Mindezekre tekintettel a szakértő nem tartotta közreható magatartásnak a felperes részéről azt, hogy a saját felelősségére a kórházat elhagyta.

[20] A szakértő megállapította, hogy a felperes az izomszakadás miatt funkcióvesztést szenvedett el, a térdhajlító funkciókért felelős izmok károsodást szenvedtek, illetőleg az érintett izmok sorvadása is bekövetkezett. A sérülés következtében a betegnek terhelésre fokozódó fájdalomossága is fellép, ezért a szakértő a balesettel összefüggésben 15%-os össz-szervezeti egészségkárosodást állapított meg, eltérve a Budapest Főváros Kormányhivatal III. kerületi Hivatal Szakértő Bizottságának véleményében megállapított 10%-os egészségkárosodástól. Az igazságügyi szakértő a magánszakértői véleményben foglaltakat cáfolta azzal, hogy az eltérés indoka, hogy a magánszakértő látókörébe nem került be az ultrahang vizsgálat lelet, és teljes körű dokumentáció hiányában téves megállapításokra jutott. Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy az alperes által becsatolt magánszakértői vélemény a Pp. 302. §-ában foglaltak alapján nem minősül magánszakértői véleménynek, így az kizárólag az alperes saját perbeli nyilatkozatának számít.

[21] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság elfogadta a szakértői vélemény azon megállapításait, hogy a felperes a bal comb térdizületi vég és bal térdtáj magasságának zúzódását, illetve a bal comb belső oldalán izomszakadásokat szenvedett el a munkahelyén 2017. április 26-án bekövetkezett balesettel ok-okozati összefüggésben.

[22] Az igazságügyi szakértő megállapította, hogy a felperes a gipsz kötözés időszaka alatt szorult gondozásra a keresettel egyező mértékben, ezért az elsőfokú bíróság a felperes 2017. május 1. és május 31. közötti harminc napos időszakra előterjesztett gondozási többletköltség igényét alaposnak találta.

[23] Az erőmegfeszítési járadék iránti igénnyel kapcsolatban az elsőfokú bíróság utalt a 3/2018. (IX. 17.) KMK vélemény 6. pontjában foglaltakra, emellett rögzítette, hogy a felperes ismételten munkába állt korábbi munkahelyén, majd azt elhagyva egy másik munkahelyén ugyanúgy targoncásként dolgozik, mellyel kapcsolatban a felperes azt kifogásolta, hogy több műszakban kell végezni a munkát és ez különös erőfelfejtést okoz számára. Az igazságügyi szakértő helyesen mutatott rá, hogy a többműszakos munkavégzés csak egy munkaszervezési módszer és közvetlen módon nincs összefüggésben a fizikai teljesítőképességgel, csak áttételesen amiatt, hogy a változó műszakok hatással vannak a koncentráció képességre, mivel gyakrabban fordul elő ilyen munkavégzés során szellemi kifáradás, kimerülés. A felperes egészségkárosodása miatt a csökkent teljesítőképesség elsősorban a fizikai teljesítőképesség csökkenésében érhető tetten, mert nem képes olyan intenzitással, erőfelfejtéssel végezni tevékenységét, mint a baleset előtt. A többműszakos munkavégzés ezért nem jelent a felperes számára fokozott erőfelfejtést. Az igazságügyi szakértő hangsúlyozta, amennyiben a felperes nem kap olyan jellegű feladatot, amelyet csak korlátozottan tudna végezni (pl. álló targonca, béka kezelése), akkor nem állapítható meg fokozott erőfelfejtés. Mivel a felperesnek az új munkakörében kizárólag ülőtargoncán kell dolgoznia, azt fokozott erőfelfejtés nélkül tudja kétfűszakos munkarendben is végezni. Ezért az elsőfokú bíróság – a szakértői véleményt elfogadva – a felperes rendkívüli erőmegfeszítésre alapított járadékigényét nem tartotta megalapozottnak, mivel a felperes a balesetet követően is raktárosként tudott elhelyezkedni, és saját bevallása szerint is elérte az alperesnél korábban kapott jövedelmét a munkabére, többletmunkavégzést ehhez nem kellett végeznie. Ezen túl a felperes az új munkahelyén nem kezelt álló targoncát és a szakértői véleményben foglaltak szerint az ülőtargonca kezelésére alkalmas, azt külön erőmegfeszítés nélkül tudja kezelni. A rendkívüli erőmegfeszítés alátámasztására előadott körülmények – gumiharisnya viselése, kétfűszakos munkavégzés – pedig nem alkalmasak a súlyos fogyatékosága ellenére megszerzett jövedelem alátámasztására. A gumiharisnya viselése nyilvánvalóan nehézséget jelent a felperesnek a mindennapokban és az egészségsértésnek egy olyan negatív velejárója, amely sérelemdíjjal kompenzálható ugyanúgy, mint a mindennapos fájdalmak és a mozgáskorlátozottság. A gumiharisnya viselése azonban lehetővé teszi a felperes számára, hogy a balesetet követően is el tudja végezni a munkáját, amellyel eléri az alperesnél kapott jövedelmet, ehhez további erőmegfeszítést, túlmunkát nem kell vállalnia. A többműszakos munkavégzés pedig nem értékelhető erőmegfeszítési járadékot megalapozó körülményként, mert nem áll okozati összefüggésben a balesettel. Emellett a bíróság utalt arra, hogy a felperes az általa állított rendkívüli munkateljesítménnyel elért jövedelem figyelmen kívül hagyása mellett is magasabb jövedelemre tett szert, mint a káreseményt

megelőzően. Ezért az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak a felperes erőmegfeszítési járadék iránti igényét.

[24] A sérelemdíj kapcsán az elsőfokú bíróság utalt annak kettős funkciójára, a felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzációjára és a jogsértés polgári jogi szankció hatásának kiváltására, hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (3) bekezdésére. Rögzítette, hogy a sérelemdíj összegének meghatározásánál mindenekelőtt azt kellett mérlegelni, hogy a felperes élete milyen mértékben változott meg, vált nehezebbé a baleset következtében és ez milyen hátrányokat okozott a felperesnek. Az igazságügyi szakértő által megállapított sérülés miatt a felperesnél a guggolás és a térdelés képessége csökkentté vált, a hegyesedés miatt az alatta lévő területekben duzzanat, a terület közelében fokozott visszerezesség és a károsodás felett az érintett izmok sorvadtsága is bekövetkezett az izomszakadások mellett. A felperesnek terheléssel fokozódó fájdalmassága is fellép a sérülés vetületében. Az izomszakadás műtéti úton nem volt korrigálható, az kötőszövetesedéssel, hegyesedési folyamattal gyógyult. A balesetben sérült izmoknak megfelelően fájdalmak, mozgáskorlátozottság áll fenn, a munkaképesség-csökkenés összességében 19%. A felperes egészségi állapotában érdemi javulással nem lehet számolni, minimális javulás várható, de a funkció korlátozódása szakadás miatt megmarad. Az állapot rosszabbodás a megváltozott statikai terhelhetőség miatt ugyancsak közvetett módon bekövetkezhet, ennek üteme, mértéke azonban előre nem becsülhető. Ezek a térdet, a csípőízületet fogják érinteni, esetleg a gerincet, ezek kialakulásában, súlyosbodásában azonban a már dokumentált sorsszerű felperesi betegségeknek lesz döntő érdemi szerepük. A felperes letérdelni, guggolni nem tud és ez az állapota már megmarad. Ez az egészségkárosodás a felperes munkavállalói esélyeit az igazságügyi szakértő szerint egyértelműen rontja, a jövőben nem képes olyan fizikai munka végzésére, amelyben kényszer testhelyzet (guggolás, térdelés) előfordul, jó egyensúlyérzék, illetve sok gyaloglást igényel, tartós állómunka, továbbá a kézi tehermozgatásnak is súlykorlátozás alá kell esnie, valamint csak ültartogoncán tud tartogoncás munkakörben dolgozni. A baleset után kialakult panaszok végig kísérik a felperest a mindennapok során.

[25] Az elsőfokú bíróság csekélyebb mértékben értékelte a szakértő által is igazolt 19%-os munkaképesség-csökkenés mértékének jelentőségét a felperes esetében, ugyanis a felperes 2017. novemberében újra munkába tudott állni az alperesnél, ezt követően pedig szintén el tudott helyezkedni másik munkahelyen tartogoncás munkakörben. A munkaképesség-csökkenés ugyan a szakértői vélemény által is igazoltan fennáll, annak következményei azonban ténylegesen nem érvényesültek, így a munkavállalási esély csökkenése csak hipotetikus. A felperes a felgyógyulását követően végig, sőt az öregségi nyugdíjkorhatárt elérve azt követően is ugyanazon munkakörben végez munkát.

[26] Ugyanakkor az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes által hivatkozott poszttraumás stresszt, illetve pszichés zavart az igazságügyi szakértő nem állapította meg, ellenben rögzítette, hogy a felperes magatartása az egészségkárosodás következtében jelentősen nem változott: nem állapítható meg, hogy az egészségkárosodás a felperes baráti, családi kapcsolataira, illetve párkapcsolatára tartósan kihatna. Szakértői eszközökkel nem volt megállapítható, hogy a felperes az egészségkárosodást megelőző állapothoz képest befelé fordulóbb lett volna, nem lehetett a balesettel összefüggésbe hozni a felperes párkapcsolati,

családi kapcsolataiban megjelenő nehézségeket sem. Emellett nem csak az orvosszakértői vélemény, de a tanúként meghallgatott Felperes1né és tanú3 tanúk sem támasztották alá teljes mértékben a felperes által előadott jelentős életmódbeli változást. Így nem nyert igazolást, hogy az alperes megsértette volna a felperes társadalmi életben való aktív részvételhez, illetve a családi élethez való jogát. A felperesnek a sérelem súlyossága körében előadott tényállításait csak részben sikerült a perben bizonyítania. A felperes házastársa elmondta, hogy időleges különválásuk után ismét együtt vannak a felperessel. A felperes nem tud leguggolni, emiatt a szabadidős tevékenységei beszűkültek, a felperes visszahúzódóbb lett, bántja, ha kimarad a társaságból. tanú3 tanúvallomásaiban elmondta, hogy a felperes már nem olyan aktív, mint korábban, elmaradtak a közös programok. Az elsőfokú bíróság elfogadta a tanúvallomások alapján a felperes szabadidős tevékenységeiben bekövetkező korlátozottságot, a társasági élet beszűkülését, kirándulások elmaradását, baráti találkozók ritkulását, mint az életvitelben bekövetkezett hátrányt.

[27] A sérelemdíj körében hátrányként értékelte a bíróság a felperesnél fennálló maradandó mozgáskorlátozottságot és a duzzanatot, hegesedést, visszerességet és fájdalmasságot, amelyek miatt egy évig rendszeresen gumiharisnyát kellett hordania. Így a balesetkori értékviszonyok figyelembevételével 3.000.000.- forintban határozta meg a sérelemdíj jogcímén fizetendő kompenzáció mértékét, figyelemmel a bírói gyakorlatra is.

[28] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a perben a felperesi közrehatásra tekintettel kármegosztásnak nem volt helye. Bár a felperes közrehatott, ez azonban nem volt vétkes közrehatás, mivel az alperesi súlyos munkavédelmi mulasztások, a munkavédelmi oktatás és az ellenőrzés elmaradása, a felperesi jelentős mértékű túlmunka miatt a felperesi szabályszegés csak igen csekély súllyal hatott közre a baleset bekövetkeztében. A felperest ilyen körülmények között vétkesség nem terheli, ezért az Mt. 167. § (2) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók. Utalt arra, hogy kármegosztás a sérelemdíj tekintetében egyébként sem alkalmazható a bírói gyakorlat alapján, az esetleges közrehatást a sérelemdíj összegének meghatározásakor kell figyelembe venni.

[29] Kitért arra, hogy az alperes utólagos bizonyításként indítványozta a kamerafelvételek csatolását és tanú2, tanú5 tanúk ismételt meghallgatását, ezt azonban az elsőfokú bíróság mellőzte, mert az nem felelt meg az utólagos bizonyításnak a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 220. §-ában meghatározott feltételeinek. Az alperes az elsőfokú eljárás során tudatában volt a bizonyítási érdekekkel, a felperes mindvégig hivatkozott arra, hogy a jelenléti ívtől és a munkabaleseti jegyzőkönyvben írtaktól eltérően a baleset napján hajnal ötkor kezdte meg a munkát, így a baleset időpontjában már jelentős mennyiségű túlóra és az ezzel járó kimerültség terhelte. A felperes a jelenléti ív tartalmának megdöntésére tanúbizonyítást ajánlott fel, hivatkozott továbbá arra is, hogy nem volt elég helye a ráforduláshoz, és ez játszott közre a balesetet okozó szabálytalan manőverezésben. Az alperes nem a másodfokú végzés indokolásából szembesült az őt terhelő bizonyítási teherrel és a bizonyítás eredményével sem. tanú2 és tanú5 tanúk a 2021. május 12-i tárgyaláson nyilatkoztak úgy, hogy alperesi állítással szemben a felperes a baleset napján reggel öt órakor kezdte meg a munkát. A tárgyaláson jelen lévő alperesi jogi képviselő további kérdést, észrevételt nem tett a tanúk ezen nyilatkozatára, sem a tárgyaláson, sem az azt követő 15 napon belül nem terjesztette elő az utólagos bizonyítási

indítványt a felperesi munkakezdés időpontjának további alátámasztására. A perfelvétel során tisztában kellett lennie az alperesnek azzal is, hogy a benyújtott kamerafelvételen nem látható a teljes helyszín. Az alperesnek mint bizonyító félnek kellett gondoskodni a rendelkezésre álló bizonyítékai becsatolásáról, a nagyméretű fájlokat tartalmazó elektronikus adathordozó benyújtására a perben lehetősége volt, technikai akadályokra alappal nem hivatkozhat. A tanúk meghallgatásakor vált az alperes számára felismerhetővé az ellenbizonyítás lehetőségének módja és eszköze, azonban a Pp. 220. § (3) bekezdése szerinti 15 napos határidőt elmulasztotta.

Fellebbezések és fellebbezési ellenkérelmek

[30] Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezést terjesztett elő.

[31] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelemdíjra vonatkozó részében a megváltoztatását és a megítélt összeg felemelését 5.000.000.- forintra és kamataira. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nem támadja, azt elfogadja, de kérte a másodfokú bíróságot, hogy a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja alapján a bizonyítás eredményét minősítse okszerűtlennek és az alapján a tényállást az alábbiakkal módosítsa:

- a felperes maradandó mozgás-korlátozottságot szenvedett el, amelyben javulás nem várható;
- állapot-rosszabbodás következik be, amelynek mértéke, üteme előre nem becsülhető, amely a megváltozott statikai terhelhetőség miatt, amely térdet és a csípőízületet fogják érinteni, esetleg a gerincet is;
- a felperesnek a terhelésre fokozódó fájdalomssága is fellép, amely folyamatos és az egész életében fenn fog állni;
- erőmegfeszítési járadék ugyan nem állapítható meg, de a rendkívüli munkateljesítmény értékelésére a sérelemdíj összegének megállapításánál kell, hogy sor kerüljön;
- a felperes csak az új munkáltató megértő magatartása alapján került abba a helyzetbe, hogy ülő munkát tud végezni mint targoncavezető;
- álló targoncát vezetni nem képes, az ülő targoncavezetői munkakör betöltése a felperes előnyére nem szolgálhat;
- a perbeli munkabalesetből eredő munkaképesség csökkenés 19%-os mértékű, mely jelentősnek minősül;
- a felperes esztétikai hátrányt is szenvedett, hiszen több mint egy éven keresztül gumiharisnyát kellett viselnie.

[32] Kérte a másodfokú bíróságot, hogy a felperesnek a fenti jogsértésből eredő köztudomású hátrányként állapítsa meg, hogy az alperes megsértette a társadalmi életben való aktív részvételhez való jogát, személyisége megváltozott és befelé forduló lett, családi és társadalmi élete elnehezült. Nyilvánvaló, hogy egy súlyos és maradandó egészségkárosodást elszenvedő ember élete megváltozik, ez a hátrány bizonyítása nélkül is elfogadható, a

jogsértés súlya jelentős. Az alperes által elkövetett szabályszegések az alperes nagyfokú gondatlanságát bizonyítják, azt, hogy nem törődik a munkavállalók egészségének megőrzésével és a biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítésével. Ezért a megítélt sérelemdíj összege nem felel meg a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében foglaltaknak és a kompenzációnak sem. A baleset 2017-ben következett be, az azóta eltelt hét év alatt igen magas volt az infláció, emiatt az értékviszonyok jelentősen eltolódtak, a megélhetési költségek jelentősen megemelkedtek. Ezen tényeket figyelembe véve a 3.000.000.- forint a hátrányokat nem tudja kompenzálni. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróságnak jelentős súllyal kellett volna figyelembe venni az alperes felróhatóságának a mértékét, és a sérelemdíj magánjogi büntetés szerepét.

[33] Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával sem, hogy csekélyebb mértékben értékelte, hogy a felperes újra munkába tudott állni az alperesnél, azt követően pedig el tudott helyezkedni egy másik munkahelyen, így a munkaképesség-csökkenést kisebb mértékben értékelte. Téves az, hogy emiatt a munkaképesség-csökkenés ténye a valóságban nem érvényesül. Az a tény, hogy a felperes olyan munkakört talál, amelyben ülőmunkaként a baleset utáni hátrányok következtében is el tudja látni a targoncavezetői munkakört, nem szolgálhat az alperes előnyére. A munkaképesség-csökkenés ugyanis a felperes egész élete során fennáll.

[34] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását kérte a felperes jelentős közreható magatartására tekintettel. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Pp. 279. §-ában foglaltakat, a 346. § (4) és (5) bekezdésében foglaltakat, mert nem megfelelő tényállást állapított meg és nem megfelelően mérlegelt, nem okszerű következtetéseket vont le.

[35] Az elsőfokú bíróság az iratokkal, a tanúvallomásokkal és az igazságügyi szakértői véleménnyel ellentétes döntést hozott, nem vette ugyanis azt figyelembe, hogy a felperes többszörösen is szabályszegést követett el, mely az alperesi munkáltató ellenőrzési kötelezettségén túlmutat. Az alperesnek nem volt és nem is lehetett ráhatása arra, hogy a felperes a jobb tudomása és a végzettsége, képzése, képzettsége és gyakorlati tapasztalata ellenére szabálytalanul, teherrel felemelt targoncával fordult, illetőleg az eldőlő rakomány elé állt. Ennek folytán a bekövetkezett baleset az alperes ellenőrzési kötelezettségén kívül következett be. Hangsúlyozta, hogy a felperes targoncavezetői engedéllyel és kellő tapasztalattal rendelkezett, valamint megfelelő oktatáson vett részt. A felperes magatartása a józan ész szabályaival és a fizika törvényeivel is ellentétes volt. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt is, hogy a baleset bekövetkezéséért a közreható magatartás a felperes részéről nagyobb volt, mint az alperes közreható magatartása.

[36] Ezen kívül az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az 1/2019. számú Polgári Jogegységi Határozatot a másodfokú bíróság felülvizsgálati jogkörének értelmezése kérdésében. Az értékeléshez az elsőfokú bíróság akkor lett volna kötve, ha a másodfokú bíróság a jogalapot megállapítja, ilyen azonban jelen ügyben nem történt, a másodfokú

bíróság eljárásjogi iránymutatást határozott meg, ezért az elsőfokú bíróság csak ehhez volt kötve, a ténymegállapításhoz nem.

[37] Hangsúlyozta, hogy a talaj megfelelő volt, ha nem lett volna megfelelő, akkor már korábban is fel kellett volna dőlnie a kézi emelőnek. Ezen túl az oktatás megfelelősége nem függhet össze a baleset bekövetkeztével. Az alperes nem mulasztott jogszabályt, egyrészt a megfelelő hely biztosítva volt, továbbá a felperes feladatkörébe tartozott ennek az elvégzése. Az ügyvezető azért nem észlelt eltérést, mert az adott időszakban nem volt szűkös az útvonal. Azzal az alperesnek nem kellett számolnia, hogy a felperes 14 alkalommal szabályosan hajtja végre a feladatot és a 15. alkalommal nem. Azzal sem kellett számolnia, hogy a felperes nem hajtja végre a feladatát és nem pakol el. Az alperes eleget tett az Mt. 51. § (1)-(2) bekezdés b) pontjában (4) bekezdésében foglaltaknak, a munkaszerződésben és a jogszabályokban foglalt feltételeket biztosította. Amennyiben nem így lett volna, abban az esetben több baleset is bekövetkezett volna. Az alperes a felperes részére a szükséges feltételeket biztosította. Egyrészt a felperes ezek hiányát kizárólag utólag tette szóvá, másrészt a felperes szóban sem tett jelzést arról, hogy nem megfelelőek a körülmények. Továbbá a felperes munkaköri kötelezettsége volt a pakoláshoz a megfelelő hely előkészítése. A felperes nem hivatkozott a rendelkezésre bocsátott targoncával kapcsolatosan arra sem, hogy annak műszaki problémája lett volna. Ha a terület nem lett volna megfelelő, akkor a baleset korábban is bekövetkezett volna. A baleset nem a talaj egyenetlensége miatt következett be, hanem azért, mert a felperes a targoncát szabálytalanul használta. A kamerafelvételek bizonyítják, hogy a felperes akadálymentesen végre tudta hajtani a feladatát, több személy is akadálymentesen tud közlekedni, így kellő hely állt rendelkezésre a rakodáshoz. Az alperes álláspontját alátámasztja a munkaszerződés 3. pontja, a munkaköri leírás 6. pontja, 5. pontja, valamint a munkaszerződés 7. pontja.

[38] Utalt az 1/2018. KMK véleményre és arra, hogy e szerint ellenőrzési körön kívül esik mindaz, amelynek alakulására a munkáltatónak semmilyen befolyása nincs, amely fölött nincs hatalma, továbbá azzal nem is kellett számolnia. A bírói gyakorlat szerint az elháríthatatlanságot nem pusztán a károkozás pillanatában kell vizsgálni, hanem figyelembe kell venni az előzményeket, illetve a károsító eseményhez vehető valamennyi tényezőt (BH1992.434, Mfv.I.10.676/2007/3).

[39] Az alperes eleget tett az Mvt. 2. § (2) bekezdésben, 54. § (7) bekezdésében, valamint az 55. §-ban foglaltaknak, a 3/2002. (II. 8.) SZCSM-EÜM rendelet 12. § (1)-(4) bekezdésében foglaltaknak és az Emelőgép Biztonsági Szabályzat 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet 1. fejezet 6. cím 6.2., 6.3., 6.4. pontban foglaltaknak. A felperes a munkavédelmi oktatást csak a perben vitatta, ugyanakkor aláírta a dokumentumot. A felperes korábban nem jelezte az alperes felé, hogy a jegyzőkönyv valótlan adatokat tartalmaz, a felperesnek lehetősége lett volna az okiratokat korábban megtámadni vagy kijavítást kérni, amit nem tett meg. A felperesnek a korábban szerzett tanulmányaiból tudnia kellett, hogy a gépet hogyan kell kezelni. Így a korábbi képzéséből, a munkavédelmi oktatás anyagából, de az élettapasztalatból is elvárható lett volna az tőle, hogy a dőlő rakomány elé ne álljon. A felperes elismerte, hogy részt vett az oktatáson, hogy rendelkezik megfelelő szakképesítéssel és kellő tapasztalattal. Elismerte azt is, hogy nem lehet a rakománnyal fordulni és, hogy elé lépett a dőlő rakománynak. Ezért az alperesnek nem kellett számolnia azzal a felperesi

magatartással, hogy szabálytalanul a tanultaktól és a kialakult gyakorlattól eltérően hajtja végre a feladatát és az általános élettapasztalattal ellentételesen cselekszik, amikor a dőlésben lévő rakomány elé áll, továbbá azzal sem kellett számolnia, hogy nem lett volna elég hely, ha nem pakol el a felperes.

[40] Hivatkozott arra, hogy ha a kárt részben a munkavállaló vétkes magatartása okozta, akkor a kár egy részének megfizetése alól az alperes mentesül. A felperes szabálytalanul hajtotta végre az emelést és a fordulást, valamint a dőlő rakomány elé állt. Ezen túl a munkavállaló a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, mert nem szabályszerűen hajtotta végre a munkafolyamatot, nem megfelelő ideig vette igénybe a kórházi ellátást és a sérülése is másként alakult.

[41] Előadta, hogy az igazságügyi szakértő is megállapította, hogy a baleset helyszínén a padlózatán nem voltak veszélyes kiemelkedések. A szűkös helyre vonatkozó felperesi állítással szemben a szakértő megállapította, hogy a kültéri raktár szabadtéri munkahelynek minősül, amely munkahely könnyen hozzáférhető volt az elektromos raklapemelőt üzemeltető felperes számára, az megfelelt a 3/2002. (II. 8.) SZCSM-EÜM együttes rendelet 12. § (1) bekezdésében foglalt előírásnak. Az igazságügyi szakértő azt is megállapította, hogy a felperes nem tartotta be az emelőgéppel történő rakodás során a biztonságos anyagmozgatás szabályait, mivel nem szabályos az emelőgéppel emelt teherrel történő mozgatást további manővert, korrekciót végezni. A megemelt rakomány stabilitásának a hiánya okozta a balesetet. Ezen túl pedig a felperes nem járt el helyesen, amikor a dőlő rakomány elé belépve megpróbálta megakadályozni a rakomány ledőlését. Ha a felperes nem próbálja meg a rakományt megtartani, akkor elkerülhető lett volna a felperes sérülésével járó baleset. A szakértő megjegyezte, hogy ezen szabályra az emelőgépkezelői képzésen is felhívják a hallgatók figyelmét, az alperes szerint az az általános élettapasztalattal is ellentétes. A szakértő kitért arra is, hogy az emelőgép biztonságos útvonalának megválasztása az emelőgépkezelő felelőssége.

[42] A felperes fellebbezési ellenkérelme az alperes által megfellebbezett rész vonatkozásában az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Előadta, hogy az alperes beismerte, hogy a baleset bekövetkezésében a közreható magatartása fennállt. A hatályon kívül helyező végzésben a másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes kártérítési felelősségének feltételei fennállnak, kimentése sikertelen volt. A megismételt eljárásban csupán a felperes egészségkárosodása mértékében kellett bizonyítást lefolytatni, így a jogalap eldőlt, az alperes felelősséggel tartozik az okozott kárért. Az alperes nem bizonyította, hogy a kárt olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia, továbbá sem a károkozó körülmény bekövetkeztének elkerülése, sem a kár elhárítása nem volt tőle elvárható. Töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy a munkavállalók szabályszegése bármikor bekövetkezhet és ezzel a munkáltatónak számolnia kell. Tehát a munkavállaló csak egyenes szándékból elkövetett magatartás esetén tesz olyat, amelyre a munkáltatónak nincs ráhatása. A munkáltató el tudta volna kerülni a balesetet, ha az ellenőrzési jogkörében eljárva megfelelően cselekszik és nem engedi a munkavégzést a szűkös útvonalak között, továbbá, ha megfelelően kioktatja a felperest a munkavégzés helyes volta.

[43] Az alperes a felperes terhére rója, hogy a rakomány dőlésekor a rakomány elé lépett. Töretlen a bírói gyakorlat ugyanakkor abban, hogy amennyiben egy hirtelen baleset történik és a munkavállaló nem észszerűen cselekszik, az nem róható a munkavállaló terhére. Egyrészt nincs ideje felmérni és átgondolni a helyzetet, mivel ez egy rendkívüli helyzet, azon kívül pontosan a munkáltató érdekében cselekedett, hiszen nem akarta, hogy a rakomány ledőljön és ez által kárt szenvedjen. Ezért az alperes védekezése megalapozatlan.

[44] Az alperes fellebbezési ellenkérelme a felperes fellebbezésével érintett részben az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy a megváltoztatás feltételei nem állnak fenn: a felperes nem adott elő jogi érvelést, fellebbezését nem támasztotta alá. A sérülést a felperes saját felróható magatartásával okozta, így annak következményeire eredménnyel nem hivatkozhat. A felperes önként távozott a gyógykezeléséről, így ezen magatartásával is jelentős mértékben hozzájárult jelen állapotához. Fenntartotta, hogy az alperes nem követett el szabályszegést, hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes munkába tudott állni, és nem volt észlelhető az életkörülményeiben olyan változás, amely jelentős mértékű lett volna. Az alperesnek a baleset bekövetkezéséért nem volt felróható magatartása, az a felperes felróható magatartása miatt következett be. Az alperes a biztonságos munkavégzés feltételeit biztosította.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[45] A fellebbezések – az alábbiak szerint – megalapozatlanok.

[46] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges, egyben elégséges bizonyítást lefolytatta, az alapján helyesen állapította meg a tényállást és a megfelelő jogszabályi rendelkezések helytálló alkalmazásával, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével hozott érdemi döntése is helyes, ezért azt a másodfokú bíróság a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján – helyes indokainál fogva – helybenhagyta.

[47] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokolásában foglaltak szükségtelen megismétlése nélkül az alábbiakra mutat rá:

[48] Megalapozatlanul hivatkozott az alperes fellebbezésében – kizárólag jogszabályhely megjelölésével – az indokolási és jogi indokolási kötelezettség megsértésére. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű

érvrendszer bemutatása {3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie, és nem minden egyes részletre {legutóbb pl. 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]}. A bírói gyakorlat ezzel egyező: a Kúria több határozatában is rámutatott, önmagában az indokolási kötelezettség megsértése nem állapítható meg amiatt, hogy a levont jogkövetkeztetéssel a fél nem ért egyet (Mfv. II. 10.169/2017/5). A bíróságoknak a határozatukat a szükséges mértékben kell megindokolniuk, amelynek körét az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg (Mfv.I.10.137/2017/5). Az, hogy a fél számára esetlegesen az indokolás nem meggyőző, nem a jogi indokolási kötelezettség megsértése körében sérelmezhető, hanem az anyagi jogszabályhely megsértése és annak megfelelő értelmezése körében. (Mfv.III.10.260/2019/5., Kfv.VII.38.374/2019/6.).

[49] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 346.§ (4) és (5) bekezdés szerinti indokolási és jogi indokolási kötelezettségének eleget tett: az elsőfokú ítélet indokolása tartalmazza a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. A jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság a felperes által állított tényállítást nem talált bizonyítotttnak.

[50] Helyes az a fellebbezési hivatkozás, hogy az elsőfokú bíróság csupán a másodfokú bíróság utasításához van kötve, bár e vonatkozásban 1/2019. Polgári jogegységi határozat nem irányadó, mert az a keresetlevél visszautasításáról rendelkező végzés ellen benyújtott fellebbezés elbírálásának kérdését rendezi. Az elsőfokú bíróságnak megvolt az elvi és a gyakorlati lehetősége arra, hogy a másodfokú bíróság végzésében foglalt jogi állásponttól eltérjen. Az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság utasítása szerint kiegészítette a bizonyítási eljárást és annak eredményét is figyelembe véve a korábbi hatályon kívül helyező végzésben foglaltakkal azonos jogi álláspontra helyezkedett az alperes kimentése körében. A másodfokú bíróság a kármegosztás, kárenyhítési kötelezettség tekintetében nem foglalt állást, e körben az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás okszerű mérlegelésével jutott arra az álláspontra, hogy kármegosztásnak nincs helye.

[51] A felperes fellebbezésében alaptalanul kifogásolta a bizonyítás eredményének mérlegelését. Az elsőfokú bíróság a Pp. 279.§ (1) bekezdése alapján eljárva a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapította meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékelte és a meggyőződése szerint bírálta el. A bizonyítékok összességében történő mérlegelése során arra kell elsősorban figyelemmel lenni, hogy a bizonyítékok jelentős többsége koherensen illeszkedik-e egymáshoz és az alátámasztja-e az ítéletben megfogalmazott tényállításokat. Ennek a követelménynek az elsőfokú bíróság ítélete egyértelműen megfelelt. Nem volt fellelhető

olyan iratellenes, logikátlan, kirívó okszerűtlen megállapítás, amely a másodfokú bíróság számára a bizonyítékok felülmérlegelését szükségessé tette volna.

[52] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, a megismételt eljárásban a talaj megfelelősége már nem volt vitatott, azt a korábban kirendelt szakértő megállapította. A peradatok alapján az volt megállapítható, hogy a felperes megfelelő képzettséggel és szakértelemmel, tapasztalattal rendelkezett a raklap rakodógéppel történő munkavégzésre. A felperes munkaköri leírása szerint a felperes feladata volt a raktár rendjének biztosítása, az üres kartonok kihordása és az udvar rendjének fenntartása is, ezt nem csak a munkaköri leírások, de a meghallgatott tanúvallomások is alátámasztották. Az alperes akkori ügyvezetője kamerarendszeren keresztül figyelte a raktár területét. A szakértői vélemények alapján megállapítható, hogy a munkahelyi baleset előzménye volt, hogy a raktár szűkös volt és a közlekedési útvonalak nem voltak akadálymentesek, ezen túlmenően azonban a baleset oka az volt, hogy a felperes szakszerűtlenül vezette a gépet, amikor egyrészt megemelt rakománnyal fordult, másrészt a dőlő rakomány elé állva igyekezett megakadályozni a rakomány ledőlését.

[53] Megalapozatlanul állította ugyanakkor az alperes, hogy nem történtek munkavédelmi szabályszegések, és az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeit biztosította. Lényeges körülmény volt, hogy a tanúvallomások alapján megállapítható volt, hogy a felperes általában és a baleset napján is hajnali öt órakor kezdte a munkát. Tény, hogy a sérült meghallgatási jegyzőkönyvében a felperes olyan nyilatkozatot tett, hogy a sérülése napján 10 órakor érkezett dolgozni, egyéb elfoglaltsága miatt, melyről előzetesen vezetőjét tájékoztatta. A meghallgatási jegyzőkönyv felvételére 2017. május 15-én került sor, ugyanaznap került kiállításra – azonos tartalommal – a munkabaleseti jegyzőkönyv. A felperes e tekintetben előadta, hogy a jelenléti ív szerint 8 órakor kezdődött a munkaideje, azonban valójában ő minden nap reggel 5 órára járt dolgozni, ugyanis az éjszakai műszaktól ekkor kellett átvenni az árut, ekkor volt a váltás. A baleset napján reggel 5 órára ment annak ellenére, hogy a munkabaleseti jegyzőkönyvben 10 óra szerepel. Még a baleset után, miután kiültették az udvarra, akkor az ügyvezetővel beszélt és ő kérte, hogy mondja azt, hogy 10 órakor kezdődött a munkaideje, egyúttal biztosította, hogy 100%-os táppénzt fog kapni, munkabalesetnek el fogják ismerni a balesetet. Akkor, amikor beteglátogatáson volt kint, mondta, hogy majd lesz egy munkabaleseti jegyzőkönyv felvéve és hogy mondja azt a felperes, hogy kézi békával történt a baleset és hogy 10 órakor állt munkába.

[54] Az alperesi törvényes képviselő személyes meghallgatásakor arra nem emlékezett, hogy volt-e túlmunkára kötelezés a baleset napján a részéről. tanú1, aki a cég volt ügyvezetője, a felperes munkahelyi felettese és egyben a munkáltatói jogkör gyakorlója volt, elmondta, hogy a felperes, mivel áruátvevő is volt, ezért hajnalban 3-4 órára is jött dolgozni. 8 és fél órás volt a munkaideje, minden nap jött dolgozni és minden nap a hajnali órákban az áruátvétel miatt. Ugyanakkor hozzátette, hogy volt, hogy későbbre kérte magát a felperes és úgy emlékszik, hogy a baleset napján is ilyen családi okokra hivatkozással később jött be. Ezzel szemben a felperessel együtt dolgozó és együtt közlekedő tanú2 tanúvallomásában elmondta, hogy mindig öt órára jártak és a baleset napján is reggel öt órára jött a felperes, aznap is együtt érkeztek meg és együtt kezdték a munkát. Elmondta azt is, hogy aznap is a felperes vette fel gépkocsival a buszmegállónál és ő vitte be a munkahelyére, ezért is tudja,

hogy a felperes a baleset napján 5 órára érkezett meg, együtt érkeztek meg és együtt kezdték meg a munkát. tanú⁴ tanú nem tudott egyértelmű nyilatkozatot tenni a felperes munkaidejének kezdetére, de elmondta, hogy a felperes általában vagy élfélre járt dolgozni, vagy öt órára, a baleset napjára konkrétan nem tudott nyilatkozni. tanú⁵ tanú vallomásában megerősítette, hogy a felperes a baleset napján reggel öt órára jött, mindig akkorra járt dolgozni. Ezt onnét tudja, hogy ő 8 órára járt és a felperes akkor már bent volt.

[55] A baleset bekövetkezésének időpontja a hajnal öt órás munkakezdéshez képest 18 óra 5 perc volt, a felperes a 15. raklappal fordult, amikor a baleset bekövetkezett. Mindez azt jelenti, hogy a balesetkor a felperesi munkavállaló munkavégzési ideje meghaladta az Mt. 99.§ (2) bekezdésében meghatározott korlátot, a napi 12 órás időtartamot, a baleset a munkavégzés 13-14. órájában következett be. A munkaidőre vonatkozó szabályok betartása kógens jogszabályi kötelezettség és az egyértelmű kapcsolatban van az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzést előíró normákkal (Mt. 51. § (4) bek, Mvt. 2.§ (2) bek.). Amennyiben a munkavállalók a törvényes napi tizenkét órás munkaidőn túl dolgoznak, akkor a nem megfelelő pszichés állapotuk és fáradtságuk miatt koncentrációképességük gyengül, még a megfelelő szaktudás és gyakorlat birtokában is megnő a hibák valószínűsége. Ez történt a perbeli esetben is.

[56] További szabályszegés volt, hogy az alperes nem tudta bizonyítani, hogy megfelelő munkavédelmi oktatásban részesítette volna a felperest. A munkavédelmi oktatás a felperes munkakörében szükséges és indokolt volt, az jogszabályi előírás (47/1999 (VIII. 4.) GM rendelet 6.). Az elsőfokú bíróság helytállóan tájékoztatta a feleket a 20. számú jegyzőkönyvben, hogy a munkavédelmi oktatás megtörténtét és a tartalmát az alperesnek kell bizonyítania, ezt írja elő a Pp. 522.§ (1) bekezdés a) pontja. Becsatolásra került az alperes teljes munkavédelmi oktatási naplója. Eszerint a felperest mindösszesen egy alkalommal, 2016. november 29-én oktatták, az oktatást az oktatási napló szerint tanú⁷ munkavédelmi megbízott végezte, az oktatás időtartama a napló szerint egy óra volt és az oktatás rövid tartalmi összefoglalása a csatolt tematikára utalt vissza, mely nem volt fellelhető. Ezen oktatási napló valóságát azonban a lefolytatott bizonyítási eljárás nem támasztotta alá. A munkavédelmi oktatásáról szóló oktatási napló szerint az oktatást tanú⁷ végezte, a tanú azonban úgy nyilatkozott vallomásában, hogy azt nem ő, hanem tanú⁴ tartotta meg. tanú¹ tanúvallomásában ezzel szemben azt állította, hogy a 2016. november 29-i oktatást tanú⁷ tartotta (39. számú jegyzőkönyv 6. oldal). A 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet I. fejezet 6. címe évenként ismétlődő munkavédelmi oktatást ír elő az emelőgép kezelőjére. A felperesnek a balesetet megelőzően ez az egy oktatása volt, amit nem tanú¹ tartott, így vallomása a munkavédelmi oktatás menetére jelentőséggel nem bír. Kötelező jogszabályi előírás a tematika rögzítése, mely az oktatásról nem áll rendelkezésre. tanú⁷ állította, hogy volt külön emelőgép kezelői oktatási anyag is, ezt azonban az alperes nem tudta bemutatni, az alperesi jogi képviselő előadása szerint nincs ilyen. Ezáltal a Pp. 522. § (3) bekezdésére figyelemmel az alperes nem tudta bizonyítani a munkavédelmi oktatás megfelelő tartalmát és azt, hogy a targoncakezelő felperes munkavédelmi oktatása megtörtént.

[57] Az igazságügyi szakértő szakértői véleményében rögzítette azt is, hogy ha és amennyiben az alperes a Kft². által az alperes részére átadott az emelőgépkezelők éves munkavédelmi oktatásához készült, a 2017. évre érvényes segédlete és tematikája alapján

tartotta meg az oktatást, akkor megadta az elegendő tájékoztatást. Ez azonban egyértelműen nem állapítható meg, sőt, figyelemmel az oktatás időpontjára, és hogy arra 2017. előtt került sor, valamint hogy az oktatási tematika nem került fellelésre és még az oktató személye sem azonos azzal, akit a munkavédelmi oktatási napló rögzít, erős kételyek merültek fel a munkavédelmi oktatás tekintetében: az alperes nem tudta igazolni a munkavédelmi oktatás tartalmát. Így nem bizonyított, hogy a felperest a biztonságos anyagmozgatás szabályiról munkavédelmi oktatásban részesítették volna.

[58] A munkavédelmi oktatásnak tartalmaznia kell a biztonságos anyagmozgatás és az emelőgép kezelés szabályait. Nem volt szabályszerű, hogy a felperes a megemelt rakománnyal kísérelte meg a további mozgatást, korrigálást, mert a felemelt teher miatt a targonca stabilitása jelentősen csökkent. Emellett azzal, hogy a felperes meg akarta tartani a dőlő rakományt, nem a szakmai oktatásnak megfelelően végezte a munkáját, ugyanakkor a jogszabályban előírt, évente ismétlődő, az elsajátított szabályanyag felfrissítését biztosító munkavédelmi oktatás nem történt. A munkabaleset éppen azon okból következett be, hogy nem tartották be az alapvető munkabiztonsági követelményeket, vagyis hogy tilos megemelt állapotban teherrel közlekedni, illetve hogy a dőlés területére szigorúan tilos belépni. Ezen ismeretanyagok állandó felfrissítése az emelőgép kezelői veszélyes üzemi tevékenység esetében jogszabályi előírás. Ezért az okozati összefüggés megállapítható a munkavédelmi szabályszegés és a felperest ért baleset között, mivel a munkavédelmi oktatás során kellett volna a veszélyhelyzeteket és az annak során történő megfelelő magatartásokat átismételni.

[59] Az alperes a munkabaleseti jegyzőkönyvet is hibásan állította ki: a munkabaleseti jegyzőkönyv kapcsán az alperesi törvényes képviselő személyes meghallgatásakor elmondta, hogy az nem tudja, hogy miért szerepel benne a kézi raklap emelő, azt valószínűleg elírták. tanú7 tanúvallomásában elmondta, hogy azért rögzítette először, hogy kézi raklap emelővel történt az anyagmozgatás, mert ő nem látta jól a videofelvételen, hogy ez milyen eszköz volt. Az igazságügyi szakértői véleményben az igazságügyi szakértő megállapította az alperes súlyos mulasztásait a baleset kivizsgálása kapcsán: rögzítette, hogy tanú7, aki az alperes megbízásából a munkabiztonsági szaktevékenység végzésére jogosult, súlyos szakmai hibákat követett el, amikor a munkabaleset kivizsgálása során nem tartott helyszíni szemlét és nem készített fényképeket és helyszínrajzot, így tanúvallomása szerint egyes olyan tények, amelyek befolyásolhatták a baleset kivizsgálását, csak 2021. tavaszán jutottak tudomására. Ezen túl a munkabaleseti jegyzőkönyvben és a sérült meghallgatási jegyzőkönyvben tett megállapításainál csak a felperesi előadást vette figyelembe, a munkabalesetről információval rendelkező személyeket nem hallgatott meg. Mindezekkel megsértette az 5/1993. (XII. 30.) MÜM rendelet több előírását, így köztük a 3. számú mellékletet.

[60] Az Mvt. egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 6.§ (2) bekezdése szerint a munkabaleset kivizsgálásnak megállapításait olyan részletesen kell rögzíteni - többek között - tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyvvel, helyszínrajzzal, fényképpel, hogy az alkalmas legyen a munkabaleset okainak felderítésére és vita esetén a tényállás tisztázására. Ezt az alperes elmulasztotta teljesíteni. A munkabaleseti jegyzőkönyv fenti hibái és hiányosságai alapvetően kétségbe vonják annak tartalmát is.

[61] További munkavédelmi szabályszegés volt a közlekedési útvonalak akadályozottsága. tanú1 tanú is megerősítette a felperes azon előadását, hogy szűkös volt a hely. Tanúvallomásában elmondta, hogy annak érdekében, hogy biztonságosan be lehessen fordulni és fel lehessen venni a rakományt, kihúzták ezeket a göngyölegeket, a baleset napján azonban ez nem történt meg, azt nem tudja, hogy miért, ott kicsit szűkebb volt a hely. tanú2 tanúvallomásában megerősítette, hogy kicsi volt a hely, nem volt elég hely a ráálláshoz, el kellett volna pakolni, „de siettünk”. A szakértői vélemény egyértelműen rögzítette, hogy a kamerafelvétel alapján - figyelembe véve az emelőgép méretét, fordulókörét - nem volt elegendő hely a felperes által végzett munkafeladat teljesítésére. A szakértői vélemény a helyszíni szemle alapján megállapította, hogy a raktár szűkösége annak okán áll fenn, hogy a raktár bal oldalán üres ládák, raklapok és rekeszek voltak tárolva, amelyek miatt a raklap rakodógéppel végzett rakodási tevékenység (figyelembe véve a raklap rakodógép fordulási sugarát és az igényelt munkafolyosó szélességét) biztonságosan csak nagy nehézségek árán, veszélyes következményekkel volt végrehajtható, így veszélyeztette az élet- és a vagyonbiztonságot. A kiegészítő szakértői véleményében pedig megállapította, hogy az alperesnek feladata volt, hogy munkavédelmi oktatás alkalmával a felperes munkavégzését megelőzően felhívja a felperes figyelmét a szűk munkahelyen történő anyagmozgatás veszélyeire, de hogy ezt teljesítette-e, azt a per iratanyaga alapján nem tudja megállapítani. Ebből egyértelműen megállapítható, hogy a munkakörnyezet nem volt megfelelő és biztonságos.

[62] Az alperesi kockázatértékelés maga is tartalmazza, hogy a munkát közvetlenül elrendelő köteles gondoskodni arról, hogy elegendő hely álljon rendelkezésre a munkavégzéshez. A munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet 12.§ (1) bekezdése előírja, hogy a közlekedési útvonalakat, beleértve a szabadtéri munkahelyeket, a lépcsőket, a rögzített létrákat és a rakodófülkéket vagy rámpákat (rakodókat) úgy kell elhelyezni és méretezni, hogy a gyalogosok és a járművek részére könnyű, biztonságos és megfelelő hozzáférést tegyenek lehetővé úgy, hogy az ilyen közlekedési útvonalak közelében dolgozó munkavállalók ne kerülhessenek veszélyes helyzetbe. Emellett az Mvt. 54. § (7) bekezdése az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató kötelezettségeként rögzíti, hogy rendszeresen meggyőződjön arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket, valamint hogy teljes felelősséggel köteles megtenni minden szükséges intézkedést a munkavállalók biztonsága és egészségvédelme érdekében, figyelembe véve a változó körülményeket is, valamint törekedve a munkakörülmények folyamatos javítására. Az alperes fenti jogszabályi kötelezettségeit elmulasztotta. A felperes nyilatkozataiból és tanú2 tanúvallomásából az a következtetés volt levonható, hogy a felperes a munkahelyen rendszeresen így végezte a munkáját (25. sz. jegyzőkönyv 3. oldal) „ez máskor is előfordult”. Az alperes a felperest a hibás munkavégzésre nem figyelmeztette, a munkakörülményeket, így a raktár szűköségét és veszélyességét nem ellenőrizte. A tanúvallomások és a szakértői vélemény alapján egyértelműen megállapítható, hogy szűkös volt a mozgástér és így a munkahely nem volt biztonságos, az alperes a közlekedési útvonal biztonságát megfelelő munkavédelmi oktatással és ellenőrzésekkel, valamint utasítással és tájékoztatással nem biztosította. Tény, hogy a raktárban a változó

árukészlet miatt a raktáros feladata volt a rendrakás, az alperesnek azonban a biztonságos munkakörnyezetet felügyelnie kellett volna, melyet elmulasztott.

[63] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat, nyilatkozatok, tanúvallomásokat, az igazságügyi orvosszakértői véleményt és annak kiegészítését helytállóan értékelte és mérlegelte.

[64] Megalapozatlan az alperes fellebbezése a mentesülés tekintetében. Az Mt. 166.§ (2) bekezdés a) és b) pontja alapján a munkáltató mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, illetve a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Az a) pont alapján az exculpációhoz három feltétel együttes meglétét kell a munkáltatónak bizonyítania, nevezetesen azt, hogy a kárt az ellenőrzési körén kívül eső körülmény okozta, ezzel a körülménnyel nem kellett számolnia, és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje, vagy a kárt elhárítsa [Mt. 166. § (2) bek.]. A kimentési okok konjunktívak, a három közül egyetlen feltétel hiánya kizárja a kimentést.

[65] A másodfokú bíróság szerint a fenti jogszabályi feltételek közül egyik sem áll fenn: a munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény valóban rögzíti, hogy a munkáltató ellenőrzési körén kívül esik mindaz a körülmény, amelyre a munkáltatónak nincs semmilyen ráhatása, befolyási lehetősége. A KMK vélemény ezt követően felsorolja, hogy a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik a feladatainak ellátása, a termeléshez szükséges anyag, felszerelés, berendezés, energia tulajdonsága, állapota, mozgatása, működése, általában a termelés kockázata. A Kúria precedensképes Kúria Mfv. 10.372/2017/3. számú határozata szerint az ellenőrzési kör alatt minden olyan objektív tény és körülményt érteni kell, amelynek alakítására a munkáltatónak lehetősége van. Ennek értékelése során a baleset közvetlen okát és a balesethez vezető egész munkafolyamatot vizsgálni kell: a munkamódszer megválasztását, az ahhoz biztosított munkaeszközt, a munkavállalói létszámot, szakismeretet, mert ezek biztosítása a munkáltató kötelezettsége, így arra befolyása, ráhatása van.

[66] A KMK vélemény szerint a „nem kellett számolnia” feltétel alkalmazásakor a bíróság arról dönt, hogy a munkáltató milyen gondosságot tanúsított, a jogainak gyakorlása és a kötelezettségeinek teljesítése során észszerűen számolhatott-e a károkozó körülmény valószínű bekövetkezésével. A károkozó körülmény nem minősül elháríthatónak, ha a munkáltató átlagos erőfeszítéssel, a technika átlagos eredményeinek felhasználásával nem befolyásolhatta annak keletkezését, vagy kiküszöbölését. A munkavállaló magatartása akkor vezet a munkáltató felelősség alóli mentesüléséhez, ha a kárt kizárólag a munkavállaló maga okozta, és az a munkáltató részéről elháríthatatlan volt. Ha a kár bekövetkezése nem kizárólag a munkavállaló magatartására vezethető vissza, a munkáltató a felelősség alól nem mentesülhet.

[67] Mindezek alapján a munkahelyi baleset egyértelműen a munkáltató ellenőrzési körén belül következett be akkor, amikor a munkavállaló raklap rakodó géppel való munkavégzése során a munkahelyen, a raktárban a rakomány ráborult a munkavállalóra, de az alperes azt sem tudta bizonyítani, hogy azt olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa. Az alperes munkavédelmi mulasztásai, a megfelelő munkavédelmi oktatás hiánya, a közlekedési útvonalak akadályozottsága, de leginkább a törvényes munkaidőn túli munkavégzés egyértelműen okozati összefüggésben állnak a bekövetkezett balesettel, és ezek okán a b) pontos mentesülési ok sem állapítható meg.

[68] Megalapozatlan az alperes hivatkozásra a felperes vétkes közrehatására. Az Mt. 167. § (1) bekezdése szerint a munkáltató kártérítési felelőssége a teljes kárösszegre vonatkozóan áll fenn. A kár vagy egy részének egy részének megfizetése alól mentesül, ha bizonyítja, hogy a kárt részben a munkavállaló vétkes magatartása okozta (b pont). Az 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény szerint a munkáltató nem felel azért a kárért, amely a munkavállaló vétkes magatartásának (közrehatásának) következménye. A kármegosztás arányát a munkáltató vétkesség nélküli felelőssége mellett is megállapítható vétkessége és a munkavállaló vétkességének aránya határozza meg. A munkavállaló terhére csak az ő vétkes magatartásával összefüggő kár értékelhető.

[69] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy nem állapítható meg a felperesi közrehatás vétkessége akkor, amikor a munkáltató a napi munkaidő beosztására vonatkozó, egészség- és munkavédelmi szempontból alapvető szabályokat megsérti és a törvényesen beosztható 12 órás napi munkaidőn túli munkavégzés során következik be a baleset, amikor a munkavállaló koncentráció képessége, figyelme, pszichés és fizikai teljesítőképessége jelentősen csökkent. Így sem az, hogy a munkavállalók a göngyöleget nem távolították el, mert akkor már igyekeztek befejezni a 13-14 órája tartó munkavégzést, sem pedig az, hogy a felperes szakszerűtlenül végezte a munkáját, nem értékelhető közrehatásként az alperes súlyos munkavédelmi szabályszegései folytán, figyelemmel arra is, hogy a kötelező munkavédelmi oktatás anyaga és a munkáltató ellenőrzése sem bizonyított.

[70] Az alperes utólagos bizonyítási indítványa elkésett volt, azt helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság. A 25. számú tárgyalási jegyzőkönyvben történt a perfelvétel lezárása 2021. március 1. napján, ugyanakkor az alperes utólagos bizonyítási indítványai csak a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésére tekintettel, az abban foglalt megállapítások vitatására terjesztette elő a 2023. április 19-i tárgyaláson és az utólagos bizonyítás körében előterjesztett bizonyítékaival kívánta a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében foglalt ténymegállapításokat és jogi értékeléseket cáfolni. Ez azonban a Pp. 220.§ (1) bekezdésébe ütközik.

[71] Megalapozatlan a felperes fellebbezése a sérelemdíj tekintetében. A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján a sérelemdíj a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel

járó kompenzációja. A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel, egy összegben határozza meg.

[72] A sérelemdíj mértékének meghatározása során a felperest ért hátrányokat teljeskörűen fel kell tártani, azokat kellő súllyal kell értékelni, valamint ennek során figyelemmel kell lenni a kár bekövetkezésekor érvényes viszonyokra és a hasonló tényállású ügyekben kialakult bírói gyakorlatra (Pfv.III.20.748/2020/4.). Fontos ugyanakkor, hogy a más, összehasonlításra alkalmas ügyekben hozott döntéseket nem lehet automatikusan alapul venni, mert az egyéni körülmények és az egészségkárosodásból származó hátrányok különbsége az, ami alapot adhat az eltérő mértékű sérelemdíj megállapítására (Pfv.III.20.279/2018/4.). Az adott esetben az eljáró bíróságoknak azt kell megindokolniuk, hogy az adott ügy egyedi körülményei milyen összeg meghatározását indokolják (Pfv.III.20.210/2017/4.).

[73] E követelményeknek az elsőfokú bíróság ítélete egyértelműen megfelelt. A sérelemdíj összegét az elsőfokú bíróság okszerűen mérlegelte, figyelembe véve a felperes életkorát, munkaképesség-csökkenésének mértékét, kialakult végállapotát, ami további megterhelés esetén romolhat, fájdalmait, maradandó mozgáskorlátozottságát, azt, hogy emiatt az eredeti szakmájában korlátokkal foglalkoztatható, de a felperes azóta is munkát végez, egyéb körülményeit. Megalapozatlanul hivatkozott a felperes fellebbezésében rendkívüli munkateljesítményre, mert azt az elsőfokú bíróság nem találta megállapíthatónak, az erre alapított erőmegfeszítési járadékot jogerősen el is utasította, és a felperes fellebbezésében ezen ítéleti rendelkezést nem is támadta. Arra sincs lehetőség, hogy a felperes által nem bizonyított körülményeket a másodfokú bíróság köztudomású hátrányként állapítsa meg. Egyébiránt az elsőfokú bíróság megállapította a tanúvallomások alapján a felperes szabadidős tevékenységeiben bekövetkező korlátozottságot, a társasági élet beszűkülését, a kirándulások elmaradását, a baráti találkozók ritkulását, mint az életvitelben bekövetkezett hátrányt és azt a sérelemdíj összegének meghatározásakor mérlegelte. Az elsőfokú bíróság a károkozaskori értékviszonyok alapján állapította meg a sérelemdíj összegét, mely után késedelmi kamatot is megítélt a felperes kereseti kérelmének megfelelően. Ha a bíróság a károsult részére az elbírálás idején érvényesülő értékviszonyok alapulvételével állapítja meg a nem vagyoni kártérítés összegét, késedelmi kamat a károkozás idejétől nem ítélt meg (EBH2009. 2041.). Emellett az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte a sérelemdíj kettős, a bírói gyakorlat szerint elsődlegesen kompenzációs, másodlagosan magánjogi büntetés jellegét és mindkettő megfelelő figyelembevételével határozta meg a fizetendő összeget. A fenti körülmények alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a sérelemdíj összegét.

[74] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

[75] A másodfokú bíróság a Pp. 83.§ (2) bekezdése alapján a nagyobb részben pervesztes alperest kötelezte a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére a pervesztesség arányában. A másodfokú perköltség összege a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (4)-(5) bekezdésén alapul.

[76] A fellebbezési illeték megfizetése alól a felek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 51. § (1) bekezdése alapján mentesülnek.

[77] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[78] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 365. § (2) bekezdése kizárja.

Budapest, 2025. január 14.

dr. Vajas Sándor s.k.
dr. Kovács Edit s.k.
a tanács elnöke
bíró

dr. Kulisity Mária s.k.
előadó bíró